

خبرایات

ویترین چندروزه

جواد طوسی

● جشنواره «سینماحقیقت» روز گذشته به کار خود پایان داد. نفس برگزاری این‌گونه جشنواره‌ها در ایجاد رقابت سالم فرهنگی و بسترسازی برای افرادی با دغدغه‌های مشترک در جهت محک‌زدن خود و... روشن نگاه‌داشتن چراغ سینما (در این‌گونه کنترگرایی موضوعی و ساختاری) می‌تواند ارزشمند و سازنده باشد. اما چه بهتر که از این فرصت‌ها بیشترین استفاده را برای رسیدن به نقطه مطلوب و آرمانی داشته باشیم. قاعدتا بسنده‌کردن به تقسیم‌بندی‌های متداول برنامه اعم از بخش سابقه، خارج از سابقه، جنبی و... و چند جلسه نقد و بررسی، نمی‌تواند حق مطلب را ادا کند. حضور جریان‌ساز جشنواره‌هایی از این دست نیاز به برنامه‌ریزی مستمر در طول سال دارد. هر جشنواره موضوعی می‌باید با شرایط عینی دوران خودش تعریف و اجرا شود. اگر رکن اصلی جشنواره «سینماحقیقت» را پرسوزنی در حوزه سینمای مستند بدانیم، باید در جهت آسیب‌شناسی به‌موقع این سینما بیشترین تلاش را برای هویت‌مندی معاصرش داشته باشیم. کنترگرایی با در نظر گرفتن مباحث و موضوعات مبتلایه جامعه و سوزهای مطرح در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، ورزشی، آموزشی، علمی و... توجه به جنبه‌های کیفی کار می‌باید به‌درستی معنا شود و به یک مسیر هدفمند عملی و اجرایی برسد. در همین جشنواره اخیر «سینماحقیقت» می‌شد همایشی برای پرداختن به این مهم از جنبه‌های مختلف صورت گیرد. مثلا با الگوقراردادن فیلم‌های شاخص و تأثیرگذار و قابل‌بحثی چون «ربعین» و «باد جن» ناصر تقوایی، «اون شب که بارون اومد»، «قلعه»، «ندامتگاه»، «تهران، پایتخت ایران» و «پیکان» کامران شیردل، «جام حسینلو» و «کودک و استتمار» محمدرضا اصلائی، «شهرک فاطمیه» (این فیلم‌ها رو به کی نشون می‌دید) و «زیر پوست شهر» (مستندی درباره آسیب‌پذیری قشر نوجوان رو به‌شد طبقه متوسط جامعه شهری در زمینه اعتیاد) رخشان بنی‌اعتماد و... شماری از آثار پربوز کیمیاوی و خسرو سینایی، به مقایسه گذشته و حال سینمای مستند در حوزه‌های گوناگون پژوهشی، مردم‌شناسانه و قوم‌نگارانه، اجتماعی و... می‌پردازیم. آیا در چرخه تولید فعلی مستندگرایی همه این شیوه‌ها و سبک‌های کلاسیک و نوین مستندگرایی پوشش داده شده‌اند؟ اگر پاسخ منفی است، این خلا به چه عواملی باز می‌گردد؟ طبیعتا در غیبت بخش خصوصی توانمند می‌باید در شرایط موجود، مکان‌هایی چون «مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی» در سرمایه‌گذاری و تولید این‌گونه فیلم‌ها بیش‌قدم شود. اتاق فکر و شورای سیاست‌گذاری این مرکز با در نظر گرفتن بودجه و بضاعت‌های خود می‌باید ضرورت‌ها و اولویت‌ها را در نظر بگیرد و درعین‌حال جسور و خششکن باشد و به عنصر «جذابت» در این نوع سینما اهمیت بدهد. موضوع نو و بکر، ریتم و ضریاهنگ و بیان ساختاری مناسب و... می‌تواند در افزایش هرچه‌بیشتر مخاطب سینمای مستند نقشی مؤثر داشته باشد و مهم‌ترین نکته اینکه مستندساز این زمانه می‌باید دیدگاه و دغدغه داشته باشد و رسانه و جامعه‌اش را خوب بشناسد. در سینمای مستند جایی برای خودشیفتگی، خودنمایی و تخلیه‌شدن درونی نیست. چه اشکالی داشت که در این دوره جشنواره، از جامعه منتقدان به شکلی درست و برنامه‌ریزی‌شده و درعین‌حال آبرومندانه دعوت به عمل می‌آمد تا در کنار مشاهده آثار بخش‌های جشنواره با فیلم‌سازان و علاقه‌مندان سینمای مستند، روبه‌رو و آشنا می‌شدند و این ارتباط تفاهم‌آمیز نگاه آنها را نسبت به «سینمای مستند» جدی‌تر و عمیق‌تر می‌کرد ولی می‌بینیم که این فرصت‌ها به‌راحتی از دست می‌رود و برای حضور ریشه‌دار و مؤثر و مداوم فیلم مستند در کلیت جامعه و فضاهای رسانه‌ای و عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، علمی و آموزشی فکر اساسی نمی‌شود. آیا همین ناصر تقوایی عزیز با آن پیشینه درخشان در فیلم‌سازی مستند را نمی‌توان برای حضور و فعالیت دوباره در این حوزه ترغیب کرد و موی دماغش شد؟ چرا وزارت ارشاد بودجه مشخصی را برای حوزه سینما در جهت ساخت و تولید مستندهای پرتره از اهالی شاخص و تاریخ‌ساز سینما اختصاص نمی‌دهد؟... حکایت همچنان باقی ست؟

کم‌حاشیه برگزارشدن جشنواره فیلم فجر، حفاظت از آرا، عدم لابی سینماگران با هیات انتخاب یا داغ‌کردن تنور جشنواره؟ موضوع هرچه هست، اعلام‌نشدن فهرست اعضای هیات انتخاب توسط دفتر جشنواره و گمانه‌زنی رسانه‌ها درباره اینکه امسال چه کسانی بر صندلی‌های هیات انتخاب سی‌وچهارمین جشنواره فیلم فجر تکیه زده‌اند، بیش از هر چیز جشنواره فیلم فجر را تحت‌تأثیر قرار داده است. هرچند که از ابتدا مخفی‌نگاه‌داشتن نام اعضایی که قرار است ماحصل کار یک سال سینماگران را انتخاب و درنهایت به‌عنوان فیلم‌های منتخب در جشنواره معرفی کنند بعید به نظر می‌رسید اما این سیاستی است که هنوز هم محمد حیدری، دبیر سی‌وچهارمین جشنواره فیلم فجر، از آن حمایت می‌کند و معتقد است تصمیم درستی است. این در حالی است که رسانه‌ها هرروز از نام یکی از اعضای هیات انتخاب رونمایی و بر درست‌بودن ادعایشان بافشاری می‌کنند. فریدون جیرانی، علیرضا شجاع‌نوری، رضا مقصودی، شهرام اسدی، حسین کرمی، محمدباقر قهرمانی و محمد احسانی، هفت‌نفری هستند که بسیاری از قطعیت حضور آنها در هیات انتخاب این دوره جشنواره فیلم فجر صحبت می‌کنند. فریدون جیرانی جزء نخستین افرادی بود که از حضورش در هیات انتخاب فجر صحبت شد. جیرانی در مقابل موج پرسش‌هایی که از او تأیید حضورش در هیات انتخاب جشنواره فیلم فجر را جویا شدند،

پاسخ مبهمی داد و به خبرگزاری آنا گفت: بودن یا نبودنم را از دفتر جشنواره سؤال کنید. محمد احسانی که چندی قبل ترک ریاست شبکه یک سیما توسط او خبرساز شد، نیز از دیگر گزینه‌هایی است که از او به‌عنوان یکی از اعضای هیات انتخاب صحبت می‌شود. رضا مقصودی، دیگر گزینه‌ای که نامش در فهرست هفت‌نفره است، در پاسخ به پیگیری‌های «شرق» برای مشخص‌شدن حضور او در این ترکیب، اظهار بی‌اطلاعی می‌کند و می‌گوید با او در این‌باره صحبتی نشده است. او حتی در واکنش به اینکه فهرستی منتشر شده است که نام او به‌عنوان یکی از اعضا به چشم می‌خورد هم اظهار بی‌اطلاعی می‌کند! شهرام اسدی از دیگر سینماگرانی است که ظاهرا قرار بوده نامش به‌عنوان یکی از اعضای هیات انتخاب مخفی بماند. پیگیری‌های خبرنگار «شرق» در مورد حضور شهرام اسدی در این فهرست نیز به آنجا ختم می‌شود که او نیز یقینا در ترکیب هیات انتخاب حضور دارد. تماس‌های «شرق» با

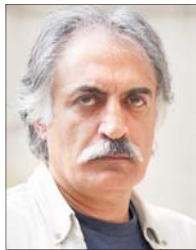
افشای اسامی هیات انتخاب فیلم فجر

فهرست مخفی لو رفت

بهناز شیربانی

محمد حیدری، دبیر جشنواره و سایر اعضای هیات انتخاب بی‌پاسخ ماند. حالا به قطعیت می‌توان گفت که اهالی سینما از فهرست هیات انتخاب پیش از اعلام رسمی مدیران جشنواره، باخبر هستند؛ اتفاقی که به‌عنوان یکی از تفاوت‌های جشنواره امسال از آن یاد می‌شد و دبیر جشنواره هنوز هم اصرار دارد که زمان انتشار این خبر فرا نرسیده است و ظاهرا هیات انتخاب نیز بر سر قول و قرارشان با دبیر جشنواره ایستاده‌اند. **پدرخوانده‌ها چه کسانی هستند؟**

انتشار گزارشی از سوی یکی از سایت‌ها درباره نقش پدرخوانده‌های سینمای ایران در لورفتن هیات انتخاب جشنواره فجر این ماجرا را وارد فاز تازه‌ای کرده. «تاناک» گزارش کرده که پس از انتشار نام جیرانی، احسانی و شجاع‌نوری به‌عنوان اعضای هیات انتخاب بخش اصلی جشنواره (سودای سیمرخ)، تماس سینماگران با این گروه برای متقاعدکردن این چهره‌ها به تماشای دقیق‌تر آثارشان و تشویق هیات انتخاب به رای مثبت برای این آثار شدت گرفته و هم‌زمان کوشش

برخی اشخاص و رسانه‌های وابسته یا نزدیک به آنها برای کشف ترکیب کامل هیات انتخاب ادامه دارد. از این‌منظر رویکردی که محمد حیدری، دبیر جشنواره، در پیش گرفته، در نادیده گرفتن نام‌ها، نشان‌ها و ارتباطات در انتخاب فیلم‌های راه‌یافته به جشنواره تأثیر عمیقی خواهد داشت و بزرگ‌ترین لطمه از این شیوه بی‌طرفانه انتخاب را پدرخوانده‌هایی خواهند دید که عمده منافعشان در راهیابی یک گروه مشخص از آثار سینمایی به جشنواره سی‌وچهارم است.

فهرست دوم در کار است؟

با وجود رسانه‌ای‌شدن نام هیات انتخاب جشنواره فیلم فجر و عدم انتشار رسمی آن از سمت دفتر جشنواره، اعضای هیات انتخاب نیز علاقه‌مند هستند که تماس با آنها به‌عنوان گفت‌وگوی رسمی منتشر نشود اما هیچ‌کدام خبر حضورشان را در این ترکیب رد نمی‌کنند. به نظر می‌رسد بهترین تصمیم برای مسئولان جشنواره در این شرایط، تغییر فهرست هیات انتخاب و اعلام نام‌های جدید از طرف دبیر جشنواره در موعد مقرر است. عدم انتشار نام هیات انتخاب تا این لحظه هرچه که هست، دیگر جذابیتی برای اهالی سینما ندارد و تعمدی که برای فاش‌نشدن نام آنها بوده است از دست رفته. با این شرایط باید دید واکنش مدیران جشنواره طی روزهای آتی به این اتفاق چیست؟ آیا این ترکیب تغییر خواهد کرد یا محمد حیدری توضیح دیگری برای این موضوع خواهد داشت؟

❧ یکی از مسائل فیلم، رازآمیزبودن آن است. بالاخره فرمول داروی کشف سرطان سر به‌مهر باقی ماند. ضمن اینکه به‌نظر می‌رسید که شخصیت اصلی همچنان ناشناخته است. تحلیل‌تان چیست؟

آقای تک‌دهقان در این مسیر خیلی زحمت کشیدند. حدود ۱۱ سال وقت گذاشتند و خیلی جاها به‌تنباهی سختی‌ها و مشکلات را به دوش کشیدند؛ بنابراین به‌تصویرکشیدن و بازگوکردن همه مسائل به این راحتی نیست. من فقط خواستم تلاش‌های ایشان را در این مسیر یادآور شوم.

❧ اصلا چرا مسئله سرطان و داروی رهایی از آن برای‌تان مهم بود؟

واقعیت این است که من دو نفر از عزیزانم را به دلیل بیماری سرطان از دست دادم. سرطان نه‌تنها مشکل من و ما، بلکه مشکل جهانی است. اصلا دوست داشتم با سرطان رخ‌برخ شوم. در حقیقت دغدغه‌های درونی من و آقای تک‌دهقان در یک جایی به هم پیوند خورد؛ یعنی بعد از جست‌وجوهایم، ناگهان با آقای تک‌دهقان آشنا شدم.

❧ آقای تک‌دهقان با وجود بی‌اعتمادی‌اش، چگونه به شما اعتماد کرد و اجازه داد که درباره‌اش فیلم بسازید؟ سؤال بسیار خوبی است. واقعا کار سختی بود. من حدود دو ماه با ایشان، تقریبا هر روز، دیدار داشتم. ضمنا ایشان بسیار باهوش هستند. درباره من تحقیق کردند. فیلم قبلی‌ام را دیدند؛ حتی عکس‌های من را در اینترنت جست‌وجو کردند و به من گفتند عکس‌هایت از خودت جوان‌ترند! درباره فیلم قبلی من «کمی بالاتر» که داستانش درباره رفتگری بود که رمان می‌نوشت شنیده بود که بعد از فیلم سرنوشت شخصیت داستان عوض شده و الان در کتاب‌فروشی کار می‌کند. از این حرکت خوشش آمده بود.

❧ پس بالاخره سینما بیروز شد؟

خب دوربین می‌تواند اتفاقات فوق‌العاده‌ای را در زندگی آدم‌ها رقم بزند.

گفت‌وگو با لقمان خالدي، از برندگان «سینماحقیقت»

تلاش کردم قضاوت نکنم

فرانک آر تا

شخصیت خودشان را در «فصل هرس» دیدند که برای‌شان جذاب بود. ❧ چرا در جایی از فیلم در نقش منتقد حضور پیدا می‌کنید و به آقای تک‌دهقان می‌گویید که ممکن است تمام حرف شما هم درباره تأثیرات داروی کشف سرطان درست نباشد؟ من تلاش کردم قضاوت نکنم. همه در فیلم متوجه می‌شویم که ایشان داروی ضد سرطان را کشف کردند؛ ولی هنوز به ثبت نرسیده است. ضمنا چنین سؤالاتی را اطرافیان هم از او می‌پرسند؛ اما درنهایت بگویم که من خودم به دنبال مسئله دارو به آن معنا نبودم؛ بلکه من به بهانه دارو سعی کردم به تلاش‌های آقای تک‌دهقان و واکنش جامعه و متولیان مسئله موردنظر آقای تک‌دهقان بپردازم و اینکه چرا جامعه ما این‌گونه شده. اینکه سرطان مهلک‌تری در جامعه‌مان وجود دارد به نام بی‌اعتمادی!

نمی‌گیرد، بلکه ناخودآگاهش منبع الهام اوست که نکته مهمی است. حتما شما هم ناخودآگاه به این سمت کشیده شدید. نظرتان چیست؟ از حرف خودتان استفاده می‌کنم که شاید این ناخودآگاه در فیلم من هم تأثیر گذاشته و چنان شده که شما می‌گویید؛ بنابراین خوشحال می‌شوم منتقدان به وجوهی از فیلم اشاره می‌کنند که برایم تازگی دارد؛ اما آگاهانه روی این مسئله تأکید داشتم که این آدم را درست تصویر کنم؛ برای مثال قصدم در مهندسی دارم که به‌وسیله تدوین به‌وجود آمد این بود که از دل واقعیت زندگی آقای تک‌دهقان، مسائل را بازتعریف کنم. گاهی اوقات پیش‌آمده فیلم‌سازی نگاه خود را بر سوزخه تحمیل می‌کند. درصورتی‌که واقعیت چیز دیگری است؛ اما من سعی کردم از خود شخصیت آقای تک‌دهقان در فیلم بهره بگیرم. نکته جالب برای خودم این بود که وقتی ایشان فیلم را دیدند، خودشان تعجب کردند؛ چراکه کشفی از

فروش ۲۵۰میلیون دلاری جنگ‌های ستاره‌ای در ۳ روز

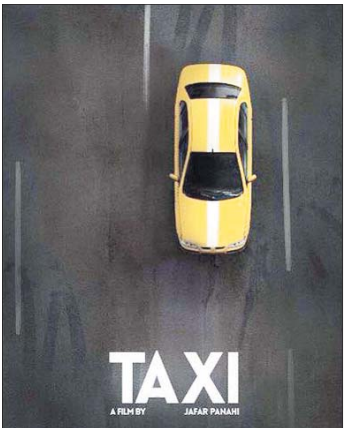
ساعات روز جمعه، یک رکورد جدید به نام خود ثبت کرد. «هری‌پاتر و یادگاران مرگ: قسمت ۲» با ۴۳ میلیون دلار رکورددار قبلی فروش پنجشنبه‌شب بود. «نیرو بیدار می‌شود» که تولید شرکت‌های دیزنی و لوکاس‌فیلم است، در چهارهزارو ۱۳۴ سینما در سراسر آمریکای شمالی روی پرده رفته است.

انتظار می‌رود هفتمین فیلم مجموعه سینمایی علمی تخیلی «جنگ‌های ستاره‌ای» تا پایان روز یکشنبه یعنی در اولین آخر هفته اکران، مجموع فروش افتتاحیه خود در ایالات متحده و کانادا را به ۲۲۰ میلیون دلار برساند و رکورد «دنیای ژوراسیک» را بشکند. «دنیای ژوراسیک» تاکنون بیش در سه روز اول نمایش ۲۰۸۴ میلیون دلار به دست آورد. «نیرو بیدار می‌شود» همچنین می‌تواند رکورد ۳۱۶۰

شرق: هفتمین فیلم مجموعه سینمایی علمی تخیلی جنگ‌های ستاره‌ای رکوردهای فروش را یکی پس از دیگری جابه‌جا کرد. به گزارش هنرآنلاین، «جنگ‌های ستاره‌ای: نیرو بیدار می‌شود» (Star Wars: The Force Awakens) به کارگردانی جی. جی. آبرامز، جمعه ۱۸ دسامبر (۲۷ آذر) در اولین روز اکران در بازار آمریکای شمالی، ۱۲۰۵میلیون دلار فروخت و یک رکورد جدید در تاریخ فروش فیلم‌ها در این بازار ثبت کرد. «هری پاتر و یادگاران مرگ: قسمت ۲» با ۹۱ میلیون دلار فروش در یک روز در ۲۰۱۱، رکورددار قبلی بیشترین فروش روز اول در بازار آمریکای شمالی بود. به گزارش ورایتی، «نیرو بیدار می‌شود» از ساعت ۱۹ روز پنجشنبه (به وقت محلی) در سینماهای ایالات متحده و کانادا روی پرده رفت و با ۵۷ میلیون دلار فروش تا اولین

خبرسازان

«تاکسی» در رتبه سی‌ام

فیلم‌های برتر ۲۰۱۵
به انتخاب خوانندگان گاردین

● روزنامه گاردین چندی پیش فهرستی از بهترین فیلم‌های سال ۲۰۱۵ از نظر منتقدان را منتشر کرد که فیلم «تاکسی» جفر پناهی در این فهرست در رتبه ۱۶ قرار گرفت. این روزنامه روز گذشته، ۲۹ آذر بار دیگر فهرستی در مورد بهترین فیلم‌های سال ۲۰۱۵ منتشر کرد که این‌بار طی یک نظرسنجی آنلاین از مخاطبانش انتخاب شده است و «تاکسی» نیز در رتبه ۳۰ آن قرار دارد. این نظرسنجی در انگلستان، ایالات متحده آمریکا و استرالیا انجام شده و فیلم «کارول» با بازی کیت بلانشت و رونی مارا به کارگردانی «تاد هاینس» صدرنشین این فهرست شده است. «مکس دیوانه»، «ماشین سابق»، «مربخی»، «سیکارو»، «بروکلین»، «افشاگر»، «شلاق»، «پشت‌ورو» و «مامان» رتبه‌های دوم تا دهم را کسب کرده‌اند. «ویکتوریا»، «خرچنگ»، «من، ارن و دختر درحال‌مرگ»، «خیاط»، «غرب آرام» هم در رتبه‌های یازدهم تا پانزدهم قرار گرفته‌اند. فیلم «تاکسی» جعفر پناهی جایگاه سی‌ام این فهرست را به خود اختصاص داده است.

گالری گردی

تابلوهای کوچک
به گالری «آریا» رفتند

● شرق: تابلوهای کوچک باز هم روی دیوارهای گالری آریا رفتند. برای پنجمین سال است که پنجمین نمایشگاه «تابلوهای کوچک» در گالری آریا در حال برگزاری است. شعار نمایشگاه تابلوهای کوچک این است که با نمایش بگذازد که مجموعه‌های کوچک آثاری را به نمایش بگذارد که بگوید ارزش هنری آنها را ابعادشان تعیین نمی‌کند. همان‌طور که پیش از این آریا اقبال، مدیر گالری آریا، به «شرق» گفته بود: «طی سال‌های اخیر، ابعاد بزرگ خیلی مورد توجه قرار گرفتند و خیلی از گالری‌داران و هنرمندان به دلیل اتفاق‌های منطقه و حراج‌ها، مایل هستند آثار بزرگ داشته باشند. حتی شاهد نبودم وقتی هنرمندی کارهایشان را به گالری‌داران و خریداران ارائه می‌کردند، با این جمله روبه‌رو بودند که این کار را بزرگ کن. در چندسال اخیر خیلی از خریداران آثارمان را از دست داده بودیم البته در کنار آن، خریداران دیگری به دست آوردیم. منظورم این نیست که دچار کمبود خریدار شده بودیم ولی بخش عمده‌ای از خریدارانمان را که شامل طبقه متوسط بودند، از دست داده بودیم. هیچ دلیلی ندارد که اگر یک‌نفر فقط یک میلیون تومان پول دارد، نتواند اثری را بخرد. ما دوست داریم قشر فرهنگی و متوسط همچنان اثر هنری بخرند.» در نمایشگاه تابلوهای کوچک ۶۱۲ اثر از ۲۲۰ هنرمند ارائه شده است که در میان آنها آثاری از کامیوز درم‌بخش، همایون سلیمی، بهزاد شیشه‌گران، رضا هدایت، محمد خلیلی و... وجود دارد. اندازه نقاشی‌ها با قاب و شیشه نیز نباید از ۳۵سانتی‌متر بزرگ‌تر باشد. این نمایشگاه که حالا وارد پنجمین دوره خود شده، در دوره‌های قبل آثاری غیر از نقاشی هم نمایش داده است و در مرداد سال ۹۲ نمایشگاه «عکس‌های کوچک» را برگزار کرد. این گالری در نظر دارد برای اولین‌بار نمایشگاه مجسمه‌های کوچک را هم برگزار کند. البته قرار بود در سال‌های گذشته نمایشگاه مجسمه‌های کوچک برگزار شود اما به دلیل محدودیت زمان چنین امکانی فراهم نشد و امسال با برگزاری نمایشگاه تابلوهای کوچک در اواخر آذر، این فرصت ایجاد شده است تا نمایشگاه مجسمه‌های کوچک هم از ۲۰ بهمن تا ۱۴ اسفند برگزار شود. نمایشگاه تابلوهای کوچک که از جمعه، ۲۷ آذر برپا شده، تا ۱۸ دی در گالری آریا به نشانی خیابان ولیعصر، بالاتر از س‌راه دکتر بهشتی، کوچه زریں، شماره ۱۰ از ساعت ۱۰ صبح الی هشت شب برپاست.

هنر و تجربه

Aria Repertory Cinema
ARTS CINEMA

خواب تلخ

کارگردان:
محسن امیر یوسفیبرنامه سینمایی
پردیس سینمایی فرهنگ
پردیس سینمایی کورش
پردیس سینمایی چارسو
خانه هنرمندان
موزه سینماپردیس سینمایی هویز (مشهد)
تالار سینمایی سوره (اصفهان)

acinema.ir

